

SENAT
BIROUL PERMANENT
Nr. 497
Data. 23.03.2017

Parlamentul României

Comisia comună permanentă a
Camerei Deputaților și Senatului
pentru exercitarea controlului parlamentar
asupra activității
Serviciului Român de Informații

Ac-201/228/22.03.2017

BIROUL PERMANENT AL SENATULUI ROMÂNIEI

Domnului Președinte CĂLIN POPESCU TĂRICEANU

În urma deciziei Comisiei adoptată în ședința din data de 21.03.2017, vă înaintăm alăturat, Proiectul de Hotărâre pentru modificarea și completarea HP nr.30/1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații în vederea supunerii dezbaterii votului în Plenul reunit al Camerei Deputaților și Senatului.

Cu stimă,

PREȘEDINTE
Senator ADRIAN NIȘITULANU

SECRETAR
Senator VERESTOY ATTILA

Verestoy Attila

EXPUNERE DE MOTIVE

Parlamentul României a adoptat în anul 1993 Hotărârea Parlamentului nr.30/1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații. După aproape 24 de ani, apare necesitatea adaptării cadrului legal și procedural care reglementează activitatea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, prin reglementarea unor modalități suplimentare și eficiente de verificare și control asupra sectorului de securitate, instituirea unor mecanisme autentice de cooperare cu societatea civilă, adoptarea unor practici parlamentare, a unui nivel de transparență adecvat care să crească nivelul de încredere al cetățenilor în Parlamentul României și în instituțiile din sistemul de securitate națională.

Pentru a răspunde cerințelor Curții Europene a Drepturilor Omului și a asigura eficiența controlului parlamentar a activității Serviciului Român de Informații, prin prezenta hotărâre se are în vedere instituirea unor prevederi concrete și extinse față de cele instituite în prezent prin Hotărârea Parlamentului nr.30/1993 cu privire la activitatea comisiei:

- examinarea documentelor de planificare și reglementare a activității de informații;

- verificarea modului în care sunt respectate normele legale în domeniul operațional, pe baza rapoartelor sau informărilor transmise de Serviciul Român de Informații.

- analizarea Situațiilor statistice privind destinația informărilor realizate și structura tematică a acestora, în funcție de amenințările, riscurile, vulnerabilitățile, disfuncțiile, precum și natura problemelor semnalate, după caz;

- analizarea Raportului statistic trimestrial privind punerea în aplicare a autorizărilor judecătorești pentru acte de culegere a informațiilor prin operațiuni care implică restrângerea temporară a exercițiului unor drepturi sau a unor libertăți fundamentale în care se vor menționa natura motivelor în funcție de amenințări, durata restrângerilor, relevanța și destinația informațiilor obținute;

- examinarea Raportului statistic anual privind indicatorii activității informativ-operative desfășurate.

- analizarea situației statistice referitoare la notificările persoanelor ale căror drepturi sau libertăți au fost afectate prin activitățile autorizate, cu privire la activitățile desfășurate față de acestea și perioadele în care s-au desfășurat.

- monitorizarea modului de îndeplinire de către Serviciul Român de Informații a cerințelor legale în ceea ce privește măsurile care presupun restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților cetățenești. În situația respingerii unor astfel de solicitări de către Înalta Curte de Casație și Justiție, Comisia verifică oportunitatea și temeinicia propunerii unor astfel de măsuri;

- sesizarea, după caz, a Președintelui României, organelor de cercetare penală, și a altor instituții precum: Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea de Conturi, Agenția Națională pentru Achiziții publice, ministere, în situația în care constată posibile încălcări ale legii de către Serviciul Român de Informații;

- examinarea proiectului de buget al Serviciului Român de Informații și modul de utilizare a fondurilor bănești destinate prin buget, constituirea și destinația fondurilor și mijloacelor extrabugetare.

- examinarea rapoartelor de audit realizate la nivelul Serviciului Român de Informații și a rapoartelor și deciziilor Curții de Conturi care privesc Serviciul Român de Informații și unitățile subordonate.

- evaluarea anuală a situației statistice și a rapoartelor privind activitățile Comisiilor de disciplină, Consiliilor de Onoare și a Consiliilor de Judecată.

În concordanță cu legislația celorlalte țări europene, proiectul prevede anumite limite ale controlului parlamentar, expres prevăzute și circumscrise exclusiv la acțiunile informative, aflate în curs sau care urmează a fi executate, precum și la informațiile care pot conduce la deconspirarea calității reale a cadrelor operative, la identificarea surselor de informare sau a metodelor și mijloacelor de muncă concrete folosite de Serviciul Român de Informații.

Soluții similare au fost adoptate și la nivelul legislațiilor statelor europene cu o puternică tradiție democratică, care au inclus astfel de limitări, pentru a asigura protejarea surselor de informații sau derularea activităților operaționale necesare pentru realizarea obiectivelor de securitate națională, deși acordă o mare importanță dreptului de acces la informații.

S-a avut în vedere că un astfel de acces, prin dezvoltarea metodelor de lucru, a direcțiilor concrete de acțiune și deconspirarea identității unor agenți ai Serviciului Român de Informații ar putea lipsi de eficiență măsurile specifice de realizare a securității naționale și chiar pune în pericol, pe termen lung, obiectivele de securitate care au stat la originea adoptării unor astfel de măsuri.

Cu toate acestea, pentru a garanta că în activitatea Serviciului Român de Informații este respectată legea și sunt protejate drepturile și libertățile cetățenești împotriva abuzurilor, Hotărârea prevede că nu fac obiectul excepției acele situații

în care un organism judiciar sau jurisdicțional a constatat încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor.

Mai mult, în situația în care solicitările Serviciului Român de Informații care presupun restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților cetățenilor sunt respinse de către Înalta Curte de Casație și Justiție, Comisia va verifica oportunitatea și temeinicia propunerii unor astfel de măsuri.

Ca element de noutate, se prevede posibilitatea Comisiei de a iniția proiecte de legi în domeniul securității naționale, precum și posibilitatea de a –și adopta propriul regulament de organizare și funcționare și revizuirea lui ori de câte ori este necesar, pentru a răspunde la nevoia obiectivă a Serviciului Român de Informații de a dispune și de utiliza acele metode și mijloace eficiente pentru realizarea misiunilor sale specifice, în condiții de garantare a respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor.

Prin raportare la activitatea desfășurată și la informațiile sensibile cu care vor intra în contact, sunt menționate anumite interdicții cu privire la calitatea de membru al comisiei, pentru cei care:

- a) au fost condamnați penal, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru infracțiuni contra securității naționale;
- b) au făcut parte din organele de securitate, ca poliție politică sau au colaborat cu acestea.

De asemenea, sunt instituite reguli cu privire la protejarea informațiilor și documentelor rezultate din activitatea de securitate națională împotriva divulgării neautorizate care poate atrage după sine sancțiuni.

Pentru a face accesibile rezultatele activității sale, se prevede realizarea anuală a unui raport de activitate al Comisiei în care se fac publice concluziile activității sale de control asupra Serviciului Român de Informații.

Modificarea prevederilor Hotărârii Parlamentului nr.30/1993 va impune un cadru normativ clar, bine definit, previzibil și care să asigure atât garanții cu privire la respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor cât și eficiență în prevenirea și contracararea amenințărilor la adresa securității naționale printr-un control parlamentar concret, permanent și eficient.

PREȘEDINTE

Senator ADRIAN ȚUȚULIANU

SECRETAR

Senator VERESTOY ATTILA

PROIECT

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

HOTĂRÂRE

pentru modificarea și completarea Hotărârii Parlamentului României nr. 30/1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații

În temeiul art. 67 din Constituția României, republicată,
Parlamentul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. I. - Hotărârea Parlamentului României nr. 30/1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 133 din 23 iunie 1993, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, înaintea alineatului (1) se introduce un nou alineat, cu următorul cuprins:

„Prezenta hotărâre reglementează organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, denumită în continuare *Comisia*.”

2. La articolul 1, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Comisia veghează la îndeplinirea de către Serviciul Român de Informații a misiunilor ce îi revin în conformitate cu prevederile legale în vigoare și efectuează un control concret și permanent asupra activităților Serviciului Român de Informații.”

3. La articolul 1, alineatului (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Membrii comisiei nu pot face parte, în același timp, din alte comisii parlamentare permanente.”

4. La articolul 1, după alineatul (4) se introduc două noi alineate, alineatele (4¹) și (4²), cu următorul cuprins:

„(4¹) Calitatea de membru al comisiei este incompatibilă cu celelalte funcții și calități prevăzute de lege.

(4²) Nu pot fi membri ai comisiei, parlamentarii care:

a) au fost condamnați penal, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă pentru infracțiuni contra securității naționale;

b) au făcut parte din organele de securitate, ca poliție politică sau au colaborat cu acestea.”

5. La articolul 1, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alineatul (6), cu următorul cuprins:

„(6) Membrii comisiei nu pot fi lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații.”

6. Articolul 3 se abrogă.

7. La articolul 5, partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 5. - Controlul parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații se exercită de către comisie, astfel.”

8. La articolul 5, litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) verifică dacă, în exercitarea atribuțiilor ce revin Serviciului Român de Informații, sunt respectate prevederile Constituției și a celorlalte acte normative;”

9. La articolul 5, după litera a) se introduce o nouă literă, litera a¹), cu următorul cuprins:

„a¹) verifică modul în care Serviciul Român de Informații asigură respectarea, în cadrul activității de informații, a drepturilor și libertăților persoanelor;”

10. La articolul 5, litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) analizează și cercetează, la cererea oricăreia dintre comisiile permanente pentru apărare, ordine publică și siguranță națională ale celor două Camere, sesizările cetățenilor care se consideră lăzați în drepturile și libertățile lor, prin mijloacele de obținere a informațiilor privind securitatea națională; examinează și soluționează celelalte plângeri și sesizări ce-i sunt adresate în legătură cu încălcarea legii de către Serviciul Român de Informații;”

11. La articolul 5, după litera h) se introduc două noi litere, literele i) și j), cu următorul cuprins:

„i) hotărăște asupra rapoartelor, informărilor și explicațiilor scrise, documentelor, datelor și informațiilor care urmează a fi solicitate Serviciului Român de Informații, precum și a personalului militar și civil din cadrul acestuia ce va fi audiat;

j) întocmește și prezintă birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, rapoarte cu privire la constatările și concluziile rezultate în exercitarea atribuțiilor ce îi revin.”

12. Articolele 6 și 7 se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 6. - (1) În exercitarea controlului concret și permanent asupra Serviciului Român de Informații, comisia:

a) se informează permanent și sistematic cu privire la organizarea și desfășurarea activității Serviciului Român de Informații prin:

(i) examinarea documentelor de planificare și reglementare a activității de informații;

(ii) verificarea modului în care sunt respectate normele legale în domeniul operațional, pe baza rapoartelor sau informărilor transmise de Serviciul Român de Informații;

(iii) analizarea Situațiilor statistice privind destinația informărilor realizate și structura tematică a acestora, în funcție de amenințările, riscurile, vulnerabilitățile, disfuncțiile, precum și natura problemelor semnalate, după caz;

(iv) analizarea Raportului statistic trimestrial privind punerea în aplicare a autorizărilor judecătorești pentru acte de culegere a informațiilor prin operațiuni care implică restrângerea temporară a exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale, în care se vor menționa natura motivelor în funcție de amenințări, durata restrângerilor, relevanța și destinația informațiilor obținute;

(v) examinarea Raportului statistic anual privind indicatorii activității informativ-operative desfășurate;

(vi) analizarea situației statistice referitoare la notificările persoanelor ale căror drepturi sau libertăți au fost afectate prin activitățile autorizate, cu privire la activitățile desfășurate față de acestea și perioadele în care s-au desfășurat;

b) verifică concordanța activității Serviciului Român de Informații cu Strategia Națională de Apărare, precum și cu politicile și strategiile de securitate aprobate;

c) monitorizează modul de îndeplinire de către Serviciul Român de Informații a cerințelor legale în ceea ce privește măsurile care presupun restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților cetățenești; în situația respingerii unor astfel de solicitări de către instanțele competente, conform legii, comisia verifică oportunitatea și temeinicia propunerii unor astfel de măsuri.

d) analizează buletinele informative, sintezele informative tematice, notele de evenimente transmise cu regularitate de către Serviciul Român de Informații care privesc securitatea națională;

e) examinează proiectul de buget al Serviciului Român de Informații și modul de utilizare a fondurilor bănești destinate prin buget, constituirea și destinația fondurilor și mijloacelor extrabugetare;

f) examinează rapoartele de audit intern realizate la nivelul Serviciului Român de Informații;

g) analizează rapoartele și deciziile Curții de Conturi care privesc Serviciul Român de Informații și unitățile subordonate;

h) evaluează anual situația statistică și rapoartele privind activitățile Comisiilor de disciplină, Consiliilor de Onoare și a Consiliilor de Judecată.

(2) În vederea informării, membrii comisiei primesc din partea Serviciului Român de Informații materiale cu scop documentar care privesc domeniul securității naționale și al activității serviciilor de informații, elaborate sistematic de către acesta, urmare a exploatării specializate a surselor deschise ori rezultate din cercetarea științifică cu caracter sistematic.

(3) Atribuțiile de control ale comisiei pot fi exercitate inclusiv prin controale la sediile unităților Serviciului Român de Informații, cu notificarea prealabilă a perioadei și tematicii de control. Comisia poate hotărî și realizarea unor controale inopinate.

(4) Comisia poate iniția proiecte de legi în domeniul securității naționale.

(5) Comisia examinează proiectele și propunerile legislative ce i-au fost transmise de birourile permanente reunite ale celor două

Camere ale Parlamentului, în vederea elaborării rapoartelor și/sau avizelor.

(6) Comisia își adoptă propriul regulament de organizare și funcționare, pe care îl supune aprobării Birourilor permanente reunite ale celor două Camere ale Parlamentului și îl revizuieste ori de câte ori este necesar.

(7) Comisia poate reprezenta Camera Deputaților și Senatul în activități de diplomație parlamentară, cum ar fi întrevederi cu reprezentanți ai comisiilor omoloage din alte țări ale Uniunii Europene sau state membre ale Alianței Nord-Atlantice, precum și la alte consultări parlamentare în cadrul cărora se dezbate teme specifice activității comisiei.

Art. 7. - (1) În realizarea atribuțiilor care îi revin, comisia solicită Serviciului Român de Informații, prin intermediul directorului acestuia, rapoarte, informări, explicații, documente, date și informații și poate audia persoane în legătură cu problemele analizate.

(2) Serviciul Român de Informații este obligat să pună la dispoziția comisiei, în timp util, rapoartele, informările, explicațiile, documentele, datele și informațiile solicitate și să permită audierea personalului militar și civil indicat de comisie.

(3) Sunt exceptate de la prevederile alin. (1) și (2) documentele, datele și informațiile în legătură cu acțiunile informative privind securitatea națională, aflate în curs sau care urmează a fi executate, precum și informațiile care pot conduce la deconspirarea calității reale a cadrelor operative, la identificarea surselor de informare, a metodelor și mijloacelor de muncă concrete folosite în activitatea de informații. Nu fac obiectul excepției acele situații în care un organ judiciar a constatat încălcarea unor drepturi sau libertăți cetățenești.

(4) Comisia se poate sesiza din oficiu cu privire la acele acțiuni care ar putea afecta activitatea Serviciului Român de Informații sau ar crea suspiciuni cu privire la legalitatea acesteia.

(5) Comisia poate sesiza, după caz, Președintele României, organele de cercetare penală și alte instituții, precum: Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea de Conturi, Agenția Națională pentru Achiziții Publice, ministere, în situația în care se constată posibile încălcări ale legii de către Serviciul Român de Informații;

(6) Serviciul Român de Informații, prin director, se poate adresa Comisiei ori de câte ori consideră că imparțialitatea sau reputația instituției este afectată, în orice mod.

(7) Comisia apără onoarea și demnitatea cadrelor instituției lezate de afirmații sau acțiuni prin care se nasc suspiciuni asupra integrității lor morale.

(8) Comisia poate dispune efectuarea de verificări pentru clarificarea aspectelor prevăzute la alin. (1)-(3) și prezintă public concluziile acestora.

(9) Comisia poate solicita Serviciului Român de Informații, în vederea realizării atribuțiilor de control parlamentar, punerea la dispoziție de mijloace specifice necesare, cu respectarea standardelor de protecție a informațiilor clasificate.

(10) La solicitarea comisiei, Serviciul Român de Informații poate asigura, în condițiile legii, protecția membrilor acesteia.”

13. La articolul 8, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 8. - (1) Anual, în ședința comună a celor două Camere, comisia prezintă un raport referitor la activitatea desfășurată de către aceasta. Raportul se prezintă în termen de 5 luni de la încheierea anului anterior.”

14. La articolul 8, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Concluziile cuprinse în rapoartele comisiei sunt autorizate de a fi făcute publice prin hotărârea Birourilor permanente reunite a celor două Camere.”

15. Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 9. - Comisia poate să invite la ședințele sale președinții Birourilor permanente ale celor două Camere, președinții comisiilor pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, membri ai Consiliului Suprem de Apărare a Țării, reprezentanți ai autorităților publice și ai altor organisme, precum și specialiști în domeniu.”

16. La articolul 10, după alineatul (1) se introduc două noi alineate, alineatele (2) și (3), cu următorul cuprins:

„(2) Solicitățile adresate Serviciului Român de Informații de către senatori, deputați, precum și de oricare dintre comisiile parlamentare se realizează prin intermediul comisiei.

3) Răspunsurile Serviciului Român de Informații la solicitările prevăzute la alin. (2) se realizează prin intermediul comisiei.”

17. Articolele 11-14 se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 11. - (1) În exercitarea atribuțiilor sale, comisia poate colabora cu specialiști în domeniu.

(2) Specialiștii prevăzuți la alin. (1) trebuie să:

a) îndeplinească condițiile de acces la informațiile clasificate;

b) aibă o bună reputație profesională și experiență în domeniul securității naționale;

c) respecte interdicțiile prevăzute la art. 1 alin. (4²).

(3) Specialiștii prevăzuți la alin. 1 sunt obligați să respecte dispozițiile legale cu privire la protecția informațiilor clasificate și să protejeze datele și informațiile de care iau cunoștință.

(4) Încălcarea obligațiilor prevăzute la alin. (3) atrage răspunderea materială, disciplinară, contravențională sau penală, după caz, potrivit legii.

Art. 12. - (1) În exercitarea atribuțiilor care îi sunt conferite prin prezenta hotărâre, lucrările comisiei se desfășoară în prezența majorității membrilor săi.

(2) Comisia adoptă decizii cu votul majorității membrilor prezenți.

Art. 13. - (1) Lucrările și actele comisiei fac parte din categoria informațiilor clasificate, cu excepția concluziilor cuprinse în rapoartele comisiei care sunt autorizate a fi făcute publice de Birourile permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului, cu respectarea legislației în domeniul protecției informațiilor clasificate.

(2) Membrii comisiei au obligația să respecte reglementările legale cu privire la protecția informațiilor clasificate în legătură cu toate documentele, datele și informațiile de care iau cunoștință în exercitarea atribuțiilor ce le revin, asigurând deplina protejare a acestora, conform legii.

(3) Nerespectarea prevederilor alin. (1) și (2) atrage de drept încetarea calității de membru al comisiei.

Art. 14. - Cazurile de încălcare a prevederilor art. 2 și art. 13 alin. (1) și (2), sesizate în conformitate cu prevederile programului propriu de prevenire a scurgerii de informații, vor fi cercetate de către Comisia juridică, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților și Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, care vor prezenta birourilor permanente ale celor două Camere concluziile și propunerile ce se impun.”

18. La articolul 16, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Comisia are dreptul de a accesa oricare din documentele din arhiva preluată de la comisiile anterioare.”

19. Articolul 17 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 17. - Dispozițiile prezentei hotărâri se completează cu prevederile aplicabile din Regulamentul Camerei Deputaților, din Regulamentul Senatului, precum și din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, în măsura în care acestea din urmă nu contravin prevederilor prezentei hotărâri.”

Art. II. – Hotărârea Parlamentului României nr. 30/1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 133 din 23 iunie 1993, cu modificările și completările aduse prin prezenta hotărâre, va fi republicată, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților și Senat, în ședința comună din, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR

PREȘEDINTELE
SENATULUI

LIVIU DRAGNEA

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU